

EESTI KENNELLIIDU TÕURAAMATU MÄÄRUS

Kehtib alates 01.04.2002

Vastu võetud EKL Juhatuses 08.11.2001 protokoll nr 10
 Kinnitatud EKL Volinike Kogus 01.12.2001 protokoll nr 4
 Täiendatud EKL Volinike Kogus 29.03.2003, protokoll nr 7
 Täiendatud EKL Volinike Kogus 20.11.2004. protokoll nr 4
 Täiendatud EKL volinike koosolekul 30.01.2013, protokoll nr 10 (p 2.1 – kehtiv vastuvõtmise hetkest)
 Täiendatud EKL volinike koosolekul 29.05.2013, protokoll nr 13 (p 1.5, 6 – kehtiv vastuvõtmise hetkest)
 Täiendatud EKL volinike koosolekul 29.01.2014, protokoll nr 16 (p 1.1.4, 1.7.1, 1.9, 2.2.2, 2.4, 3, 6.3, 6.4 – kehtiv vastuvõtmise hetkest)
 Täiendatud EKL volinike koosolekul 28.05.2014, protokoll nr 18 (p 1.5. – registreerimisavalduse esitamise ülemine vanusepiir puudub pesakondadel, mis on sündinud alates 28.05.2014, p 7, 9.6. – kehtiv vastuvõtmise hetkest).
 Muudetud EKL volinike koosolekul 24.11.2015, protokoll nr 7 (p 1.10)
 c
 Muudetud EKL volinike koosolekul 28.11.2017, protokoll nr.2 (p.6.2)
 Täiendatud EKL volinike koosolekul 29.05.2018, protokoll nr 5 (p 11 – EKL juhatuse ettepanekud EKL Tõuraamatumääruse muutmiseks) Kehtib alates 29.05.2018
 Muudetud EKL volinike koosolekul 11.08.2020, protokoll nr 16, kehtiv alates 01.01.2021
 Muudetud EKL volinike koosolekul 25.05.2021 protokoll nr 3 (p 5.5 – kehtiv vastuvõtmise hetkest)
 Muudetud EKL volinike koosolekul 04.04.2023 protokoll nr 2 (p 1.9 ja 11.1 – kehtiv vastuvõtmise hetkest)
 Muudetud EKL volinike erakorralisel koosolekul 05.09.2023 protokoll nr 4-2023 (lisa 7 – kehtiv vastuvõtmise hetkest)
 Muudetud EKL juhatuse korralisel koosolekul 14.12.2023 protokoll nr 12-2023 (lisa 8 – kehtiv vastuvõtmise hetkest)

SISUKORD:

1. Üldsätted.
2. Registreerimistunnistus.
3. Kasvataja.
4. Koera omanik.
5. Aretuses kasutatavad koerad.
6. Tõuraamatu määruse rikkumine.
7. Registreerimine eriloaga.
8. Muudatuste tegemine tõuraamatus.
9. Registreerimiskeeld.
10. Tõuraamatust eemaldamine.
11. Import- ja eksportkoerad.
12. Andmete tõesus.

1. ÜLDSÄTTED

Käesoleva määrusega nähakse ette kord tõukoerte tõuraamatu (edaspidi “tõuraamat”) pidamiseks Eesti Kennelliidus (edaspidi EKL).

1.1 Koerad kantakse tõuraamaturregistrisse järgnevalt:

1.1.1 registrisse EST-xxxxx/xx kantakse Rahvusvahelise Künoloogilise Föderatsiooni (edaspidi FCI) tõunumbrit omavad tõukoerad, kelle päritolu on kolme eelneva põlvkonna ulatuses tõestatud ja kes on kantud:

- FCI täisliikme tõuraamatusse;
- FCI poolt tunnustatud klubi tõuraamatusse;
- FCI kandidaat- või partnerriikide tõuraamatusse ja kelle registreerimistunnistuse “Export Pedigree” on väljastanud FCI poolt tunnustatud klubi.

1.1.2 Registreerimisse EST-xxxxx/Exx kantakse tõunumbrit omavad tõukoerad kelle päritolu ei ole

kolme eelneva põlvkonna ulatuses tõestatud (täht E kaldkriipsu järel näitab, et koer on kantud ERIREGISTRISSE) ja kes on kantud:

- FCI täisliikme tõuraamatusse;
- FCI poolt tunnustatud klubi tõuraamatusse;
- FCI kandidaat- või partnerriikide tõuraamatusse ja kelle registreerimistunnistuse „Export Pedigree” on väljastanud FCI poolt tunnustatud klubi.

1.1.3 Registrisse EST-xxxxx/Uxx kantakse tõukoerad, kes ei oma FCI tõunumbrit, kuid keda tunnustab EKL (täht U kaldkriipsu järel näitab, et tõug on tunnustatud ainult EKL-i poolt) ja eesti hagijate avatud tõuraamatu kaudu registrisse kantavad koerad.

1.1.4. Registrisse EST-xxxxx/Maxx kantakse tõunumbrit omavad tõukoerad, kellel kasvataja, tõuühingu, EKL Juhatuse või omaniku arvamuse kohaselt on selline viga, mis ei võimalda selle koera kasutamist aretuses (tähekombinatsioon MA kaldkriipsu järel näitab, et koer on kantud MITTE-ARETUSEKS registrisse) ja kes on kantud FCI täisliikme tõuraamatusse või FCI poolt tunnustatud klubi tõuraamatusse või FCI kandidaat- või partnerriikide tõuraamatusse ja kelle registreerimistunnistuse „Export Pedigree“ on väljastanud FCI poolt tunnustatud klubi.

1.2. Tõuraamatusse kantava pesakonna kasvataja peab omama alalist elukohta Eestis.

1.2.1. Aretuses kasutatav emane koer peab olema kantud EKL tõuraamatusse.

1.2.2. Kui emane koer on renditud, siis peab ta olema kantud FCI täisliikme tõuraamatusse, FCI kandidaatriigi tõuraamatusse (registreerimistunnistus „Export Pedigree”, mille on väljastanud FCI poolt tunnustatud organisatsioon), FCI partnerriigi tõuraamatusse (registreerimistunnistus „Export Pedigree”, mille on väljastanud FCI poolt tunnustatud organisatsioon) ja vastama antud riigi aretuses kasutatavatele koertele esitatavatele nõuetele.

1.2.3. Eestis alaliselt elava isiku omandisse kuuluval isasel koeral peavad olema täidetud kõik EKL tõuraamatu määruse lisas 2 välja toodud tõukohased aretuse erinõuded hiljemalt ajaks kui koera soovitakse kasutada aretuseks Eestis.

1.3 Isane koer peab olema kantud FCI täisliikme tõuraamatusse, FCI kandidaatriigi tõuraamatusse (registreerimistunnistus „Export Pedigree”, mille on väljastanud FCI poolt tunnustatud organisatsioon), FCI partnerriigi tõuraamatusse (registreerimistunnistus „Export Pedigree”, mille on väljastanud FCI poolt tunnustatud organisatsioon) ja vastama antud riigi aretuses kasutatavatele koertele esitatavatele nõuetele.

1.3.1. EST-registris olevat emast eesti hagijat võib paaritada F.C.I. liikmesriigi või partnerriigi siseriiklikult tunnustatud siseriiklike- ja jahindusklubide poolt väljastatud registreerimistunnistusega isase eesti hagijaga. Enne paaritust tuleb sellest kirjalikult teavitada EKL bürood ning tõuorganisatsiooni.

1.4 Kui kasvataja omab alalist elukohta Eestis, kuid viibib ajutiselt välismaal ning on oma ajutisest elukoha muudatusest eelnevalt kirjalikult teavitanud EKL Bürood, võib kasvataja eelneva taotluse ja EKL Juhatuse otsusega välismaal sündinud pesakonna registreerida EKL tõuraamatus.

1.5 Kogu pesakond kantakse tõuraamatusse korraga ja tingimusel, et pesakond sünni hetkest kuni registreerimiseni on Eesti Vabariigi territooriumil kasvataja valduses. Registreerimisavalduse võib esitada kohe pärast pesakonna sünni. Vanema kui 6-kuuse pesakonna registreerimisel tuleb lisada pesakonna vanemate ning kõigi kutsikate DNA-põlvnemisuuringute tulemused. Välismaalt renditud emase koera pesakonnast peab teatama EKL Büroosse seitsme päeva jooksul, v.a p 1.4 toodud juhtudel. Välisriigist Eestisse üle toodud kennelnimega kasvataja peab kolme aasta vältel alates kennelnime Eestis registreerimisest teavitama EKL bürood pesakonna sünnist kirjalikult seitsme päeva jooksul peale selle sündimist.

1.6 Tõuraamatust eemaldatud koera võib kanda tõuraamatusse tagasi kui kasvataja, EKL, tõuühing või koera omanik on tellinud põlvnemist tõestava geneetilise uuringu, mille alusel on koera

päritolu tõestatud. Selle uuringu maksumus jääb tellija kanda.

1.7 Koera vanematel peavad olema täidetud FCI poolt kinnitatud tõukohased erinõuded, tõuühingu poolt esitatud ja EKL Volinike Kogu poolt kinnitatud tõukohased erinõuded ja pärilike haigustega võitlemise programmi nõuded.

1.7.1 Paaritusel välismaal elava isasega või kunstlikul seemendusel importsperma kasutamisel nõutakse FCI aretuseeskirjas toodud nõuete täitmist, kuid ei laiene EKL poolt kinnitatud erinõuded.

1.8 Kõik EKL tõuraamatus olevad koerad, kes on sündinud peale 01.01.2000, peavad olema märgistatud. Vastutus märgistamise eest lasub kasvatajal.

1.9 Kõrvade ja sabade kupeerimine on lähtuvalt Eesti Vabariigi loomakaitseseadusest keelatud. Kui kutsikas sünnib naturaalse nudisabaga, siis peab selle kohta olema loomaarsti tõend, mis on väljastatud hiljemalt kümnendal päeval pärast pesakonna sündi. Loomaarsti tõendi võib asendada geenitestiga, kuid proov peab olema võetud mikrokiibiga märgistatud loomalt loomaarsti poolt.

1.10 Tõuühing võib taotleda tõu aretust edendava programmi raames piiranguid tõu esindajate aretuskasutusele ja tõuraamatusse kandmisele. Piirangute taotlemiseks tuleb koostada tõu aretuseeskiri vastavalt EKL Volinike koosoleku poolt kinnitatud vormile (TRM lisa 3). Aretuseeskiri kooskõlastatakse enne tõuühingu üldkoosolekul kinnitamist EKL Teadus- ja aretusnõukoguga. Peale tõuühingu üldkoosolekul kinnitamist edastatakse aretuseeskiri uuesti EKL Teadus- ja aretusnõukogule, milline edastab selle omapoolsete ettepanekutega EKL Volinike koosolekule kinnitamiseks.

2. REGISTREERIMISTUNNISTUS

Registreerimistunnistus on dokument, mis tõendab koera põlvnemist sellel näidatud vanematest. Registreerimistunnistus vormistatakse eesti keeles. Väljaveo registreerimistunnistus "Export Pedigree" vormistatakse inglise keeles. Koer müüakse ainult koos registreerimistunnistusega ning see kuulub koera hinna sisse. Koera omanik saab taotleda hävinud registreerimistunnistuse asemele duplikaati, mille eest tuleb tasuda vastavalt EKL teenuste hinnakirjale.

Imporditud koerte EKL tõuraamatusse kandmisel säilitatakse originaal-registreerimistunnistus. EST-registri number kantakse originaal-registreerimistunnistusele ning selle eest tuleb tasuda vastavalt EKL teenuste hinnakirjale.

2.1 Pesakonna registreerimise avalduse ühes lisadega saab esitada elektrooniliselt EKL-online vahendusel või paberkandjal.

Pesakonna registreerimiseks esitatakse järgmised dokumendid:

- pesakonna registreerimise avaldus;
- isase koera omaniku nõusolek pesakonna registreerimiseks (v.a. juhul kui on esitatud pesakonna registreerimise avaldus, millel on isase koera omaniku nõusolek antud);
- EKL tõuraamatusse kantavate kutsikate kiibinumbristest teavitamise blankett;
- emase koera registreerimistunnistuse koopia (v.a. EST registri koerad);
- isase koera registreerimistunnistuse koopia (v.a. EST registri koerad);
- paaritust tõendav dokument;
- kui isane koer ei ole osalenud näitustel, siis loomaarsti tõend munandite normaalse arengu kohta;
- renditud koerte puhul rendilepingu koopia;
- ühisomandis olevate koerte puhul antud pesakonna aretusõigust näitav leping;
- E-registris olevatel koertel kahel näitusel saadud kirjelduslehtede koopiad;
- tõestusmaterjal tõuraamatu määruse lisades sätestatud erinõuete tingimuste täitmise kohta.

Dokumentide loetelu koos täpsustustega dokumentide esitamise kohta on toodud EKL tõuraamatu määruse lisas 5.

Vajadusel võib büroo nõuda täiendavaid dokumente.

2.2 kirjed koera registreerimistunnistusel:

- tõug;
- sünnikuupäev, -kuu ja -aasta (kirjutatakse araabia numbritega);
- sugu;
- koera nimi

Tõuregistrisse kantav nimi koosneb koera nimest ning (selle olemasolul) kasvataja kennelnimest. Esimesena kirjutatakse kennelnimi ja seejärel koera nimi. Kasvataja ei või anda oma samatõulistele kasvandikele ühesuguseid nimesid. Kui kasvatajal ei ole kennelnimi, siis võib koera nimi olla ainult ühesõnaline, pikkusega maksimaalselt 15 tähemärki ning ühesugused ees- ja tagaliited ei ole lubatud. Kui kasvatajal on kennelnimi, võib koera nimi koos kennelnimi ja tühikutega olla maksimaalselt 35 tähemärki. Nimed kirjutatakse ladina tähestikus ja need võivad sisaldada ülakoma (') ja sidekriipsu (-). Kennelnimi peab olema registreeritud FCI-s.

Tõuraamatusse kantud nime ei saa muuta, kuid kasvataja võib lisada koera nime ette kennelnimi, mis on registreeritud FCI-s peale pesakonna registreerimist EKL registris. EKL büroo võib keelduda registreerimast koera nime, mis on vastuolus hea tavaga.

- Registreerimisnumber:

EKL kasutab numbrikombinatsioone EST-xxxxx/xx, EST-xxxxx/Exx ja EST-xxxxx/Uxx.

EST viitab, et koer on EKL registris;

-xxxxx on koera number registris;

/xx on koera registrisse kandmise aasta kaks viimast numbrit;

/ Exx täht E kaldkriipsu järel näitab, et koer on kantud eri registrisse ja koera registrisse kandmise aasta kahte viimast numbrit;

/Uxx täht U kaldkriipsu järel näitab, et tõug on tunnustatud ainult EKL-i poolt või et koer on kantud registrisse eesti hagitajate avatud tõuraamatu kaudu;

/MAxx tähed MA kaldkriipsu järel näitavad, et koer on kantud mitte-aretuseks registrisse

- koera karvkatte tüüp ja värvus

Kirjutatakse eesti ja inglise keeles lähtudes selle tõu FCI standardis toodud kombinatsioonidest;

- ID-number

Märgitakse registreerimistunnistusel vastavasse lahtrisse. Kõik koerad peavad olema märgistatud. Kõik koerad, kes on sündinud alates 01.01.2014 peavad olema märgistatud mikrokiibiga.

Kasvataja võib lisaks taotleda igale kutsikale ID-tätoveeringu numbri. ID-numbri märgib registreerimistunnistusele EKL registripidaja. Koera märgistamise meetod peab vastama FCI nõuetele. Imporditud koer peab olema märgistatud enne Eestisse sissetoomist mikrokiibiga.

- kasvataja nimi ja aadress

Mitme kasvataja puhul kantakse registreerimistunnistusele ainult esimesena märgitud kasvataja aadress.

- sugupuu

Märgitakse kolme eelneva põlvkonna ulatuses. Kirja pannakse koera esivanemate nimed, registreerimisnumbrid, ametlike terviseuuringute tulemused, ametlikud tiitlid ja rahvusvaheliselt tunnustatud töökatsete tulemused. Tiitlid CH ja W ning rahvusvaheliselt tunnustatud töökatsete tulemused kantakse lühendina koera nime ette. Paberkandjal registreerimistunnistusele kantakse välimikutiitlitest (täis-, juunior- ja veteran) ainult riikide tšempionite (CH), C.I.E., C.I.B., EKL poolt korraldatud näituste ametlikud tiitlid, riikide võitjate (W), maailmajaovõitja (EUR W, WW) ning Balti (BALT) ja Põhjamaade (NORD) võitjatiitlid. Kõik muud ametlikud võitja- ja tšempionitiitlid kantakse EKL online registrisse.

- terviseuuringud

FCI määruste kohased düsplasiauuringute tulemused märgitakse registreerimisnumbri alla ja säilitatakse edaspidi sellest vanemast sündinud järglaste sugupuudes.

Igasugused muud vajalikud terviseuuringute tulemused, veterinaarsed vahelesegamised ja mõõtmised kantakse registreerimistunnistuse vastavatesse lahtritesse EKL registripidaja poolt vastavate dokumentide esitamisel.

- 2.2 “Export Pedigree” on inglisekeelne koera registreerimistunnistus, mis antakse ainult Eestist väljaviidavatele koertele. “Export Pedigree” vormistatakse eestikeelse registreerimistunnistuse alusel ainult mikrokiibistatud koertele ning selle eest tuleb tasuda vastavalt EKL teenuste hinnakirjale. Juhul kui “Export Pedigree” saanud koer jääb Eestisse, kuulub “Export Pedigree” vahetamisele vastavalt EKL teenuste hinnakirjale.
- 2.3 Hilisemaid kandeid registreerimistunnistusele tohib teha ainult EKL büroo töötaja või Eesti Vabariigis tegevusluba omav veterinaar (koera ID-numbri kanne). Kandeid tehakse ainult tõendava dokumendi või kirjaliku avalduse alusel.

3. KASVATAJA

3.1 Kasvataja on isik:

- kes on pesakonna registreerimise hetkel emase koera omanik,
- kellel ühisomandis oleva emase koera puhul on kirjalik aretusõiguse leping antud pesakonnale,
- kes teise(te) isiku(te) omanduses oleva emase koera puhul, omab kirjalikku aretuskasutuse õigust.

3.2 Kui emasel koeral on mitu omanikku, ja neil ei ole kennelnime, siis peavad nad kõik kirjutama alla pesakonna registreerimisavaldusele ja nad kõik kantakse kasvatajatena EKL tõuraamatusse.

3.3 Kui pesakond on kantud tõuraamaturegistrisse, siis ei saa kasvatajat enam muuta.

3.4 Kennelnimi

3.4.1 Kasvataja kolmanda pesakonna registreerimise ajaks peab kasvatajal olema kinnitatud kennelnimi. Kui kolmanda pesakonna registreerimise ajaks ei ole kasvatajal kennelnime registreeritud, siis käsitletakse olukorda Tõuraamatumääruse rikkumisena. Iga järgnevat pesakonda olukorras, kus kennelnimi on registreerimata, käsitletakse Tõuraamatumääruse rikkumisena.

3.4.2 Kui kasvatajal on kennelnimi, siis on kennelnime kasutamine kohustuslik kõikide pesakondade tõuraamatusse kandmisel ning on kohustuslik osa iga koera nimest.

3.4.3 Kui ühisomandis oleva emase koera omanikest mõnel on kennelnimi, siis peavad omanikud omavahel sõlmima aretusõiguse lepingu. Ühisomandis oleva emase koera pesakond saab vastava pesakonna aretusõigust omava kenneli nime.

3.4.4 Kui kennelnime omanikuks on mitu inimest, siis peavad kõik kennelnime omanikud kirjutama alla pesakonna registreerimisavaldusele ja nad kõik märgitakse kasvatajaks.

4. KOERA OMANIK

4.1 Koera omanikuks loetakse isik, kellele koer kuulub omandiõiguse alusel. Koeral võib olla maksimaalselt kolm omanikku.

4.2 Omandit tõendavateks dokumentideks võivad olla müügi-, kinke-, muud loovutuslepingud, mis on mõlema osapoole poolt allkirjastatud. Juhul, kui võõrandatakse koer, kellel lasub võõrandamishetkel EKL tõuraamatumääruse rikkumine, peab see olema omandiõigust üle andvas lepingus selgelt märgitud.

- 4.3 Pesakonna registreerimisel märgitakse registreerimistunnistusele koera omanik kasvataja avalduse alusel. Koera omaniku andmed kantakse EKL tõuraamatusse ja vastavasisuline mäрге tehakse koera registreerimistunnistusel asetsevale andmeväljale “Omanik”.
- 4.4 Omanikumuutused tehakse omandiõigust tõendava dokumendi(de) alusel. Vastavasisuline mäрге tehakse EKL tõuraamatusse ja soovi korral registreerimistunnistusele. Nimetatud toimingute eest võetakse tasu vastavalt EKL teenuste hinnakirjale. Juhul, kui koeral on mitu omanikku, peab omandiõigust tõendav dokument olema allkirjastatud kõigi omanike poolt.
- 4.5 Juhul, kui koeral on mitu omanikku ja üks omanik võõrandab koera teisele omanikule, peab vastav dokument olema allkirjastatud kõigi osapoolte poolt.

5. ARETUSES KASUTATAVAD KOERAD

- 5.1 Aretuses tohib kasutada üldjuhul samatõulisi koeri.
- 5.2 Erinevaid tõuge ja tõuvariatsioone võib ristata lähtuvalt FCI ringkirjast nr 4/2012 (09.01.2012).
- 5.3 Aretuses tohib kasutada emaskoeri alates 18 kuu vanusest kuni 9-aastaseks saamiseni. Isaskoeri võib aretuses kasutada alates 10 kuu vanusest.
Emaskoera võib uuesti paaritada, kui eelmine pesakond on vähemalt 8 kuud vana.
Antud punkti nõuded kehtivad ka juhul, kui kasutatavad koerad ei ole kantud Eesti Kennelliidu tõuregistrisse.
Aretuses kasutatavatele koertele esitatavate nõuete järgimise kohustus lasub kasvatajal.
- 5.4 Emast võib ühel innaajal paaritada rohkem kui ühe samatõulise isasega. Antud juhul tuleb kasvatajal enne paaritust sellest teavitada kirjalikult EKL bürood e-posti aadressil ekl@kennelliit.ee. Pesakonna registreerimisel tuleb koos pesakonna registreerimisavaldusega esitada kõigi aretuses kasutatud isaste, emase identifitseerimise ja kutsikate põlvnemisuuringute tulemused. Põlvnemisuuringud tuleb läbi viia vastavalt EKL tõukoerte põlvnemisuuringute teostamise juhendile. Juhul, kui ei kasutata teist isast, tuleb kutsikate põlvnemine tõestada.
- 5.5 Samade vanemate kombinatsiooni võib aretuses kasutada kuni kolm korda. Kui kasvataja kasutab aretuses samade vanemate kombinatsiooni rohkem kui kolm korda, siis käsitletakse olukorda tõuraamatu määruse rikkumisena.

6. TÕURAAMATU MÄÄRUSE RIKKUMINE

- 6.1 Kui kasvataja rikub EKL tõuraamatu määrust ja selle lisades sätestatud nõudeid, siis rakendatakse järgmisi karistusi:
- 6.1.1 esmakordse ja teistkordse rikkumise korral kantakse pesakond tõuraamaturegistrisse vastavalt EKL Juhatuse poolt kinnitatud EKL teenuste hinnakirjale;
- 6.1.2 kui kasvataja rikub tõuraamatu määrust kolmandat korda (olenemata sellest, kas rikkumine oli seotud sama koeraga või erinevate koertega), kantakse pesakond tõuraamaturegistrisse vastavalt EKL Juhatuse poolt kinnitatud EKL teenuste hinnakirjale ja kõik kasvatajale rikkumise hetkel kuulunud koerad, k.a. kaasomandis olevad koerad, saavad kaheaastase aretuskeelu;
- 6.1.3 kui kasvataja rikub tõuraamatu määrust neljandat korda, määratakse talle eluaegne aretustööga tegelemise keeld;
- 6.1.4 kui rikkumine toimub korduvalt sama koeraga (olenemata koera omanikust) saab nimetatud koer kaheaastase aretuskeelu;

- 6.1.5 kui kasvataja rikub tõuraamatu määrust ajal, mil tema koertele on määratud aretuskeeld, siis vastavat pesakonda ei registreerita ning kasvatajale määratakse eluaegne aretustööga tegelemise keeld.
- 6.2 EKL tõuraamatumääruse rikkumised kustuvad pärast nende kehtivusaja lõppu, kuid mitte hiljem kui viis aastat pärast nende kehtima hakkamist, v.a. juhul, kui nende põhjal on kasvatajale ja/või koerale määratud eluaegne tegevus- või aretuskeeld. Kustunud rikkumisi ei arvestata EKL tõuraamatu määruse alusel karistuste määramisel.
- 6.3 Toiming, mis vastab mitmele eri tõuraamatu määruse või selle lisade rikkumisele, kantakse registrisse ühe tõuraamatu määruse rikkumisena, kuid rahaline karistus määratakse kalleima rikkumise järgi. (Näide: kui ühe pesakonna registreerimise raames on kolm eri rikkumist, siis registrisse kirja läheb see ühe rikkumisena, kuid tasu võetakse kolmanda rikkumise järgi.)
- 6.4 Kasvataja, kellele on määratud eluaegne aretustööga tegelemise keeld, ei tohi olla kaasomanikuks aretuses kasutatavatele koertele.
- 6.5 Kõik tõuraamatu määruse rikkumised kantakse tõuraamaturegistrisse kasvataja isikukaardile ja pesakonna vanema(te)ga seotud rikkumise korral lisaks ka pesakonna vanema(te) registrikaardile. Kandesse lisatakse tõuraamatu rikkumise aluseks olevad punktid.

7. REGISTREERIMINE ERILOAGA

- 7.1 EKL Juhatus võib anda aretuseks eriloa. Selleks esitab kasvataja taotluse tõuühingule. Kui tõuühing leiab taotluse põhjendatud olevat, edastab ta taotluse EKL Juhatusale. Tõuühingu puudumisel esitatakse taotlus otse EKL Juhatusale. Eriloa kuupäevaks loetakse EKL Juhatus otsuse kuupäev ja see peab olema saadud enne koera paaritamist.
- 7.2 EKL Juhatuselt eriloa saanud pesakond registreeritakse üldistel alustel baashinnaga ning seda ei loeta tõuraamatu määruse rikkumiseks.
- 7.3 Kui paaritus on toimunud enne eriloa saamist EKL Juhatuselt, siis loetakse see tõuraamatu määruse rikkumiseks ja esitatud taotlus ei kuulu EKL Juhatuses läbivaatamisele. Pesakond registreeritakse vastavalt tõuraamatu määruse rikkumise korrale.
- 7.4 EKL Juhatus võib eriloa anda ühele koerale vaid üks kord tema elu jooksul.

8. MUUDATUSTE TEGEMINE TÕURAAMATUS.

- 8.1 Juhul kui pesakonna registreerimiseks esitatud dokumentides esineb ebatäpsusi kutsika sünniaja, soo, kutsikate arvu ja vanemate kohta, tuleb kasvatajal esitada avaldus vea parandamiseks. Andmeid saab muuta kuni koera kuuekuuseks saamiseni. Koer peab olema märgistatud mikrokiibiga.
- 8.2 Tõuraamatusse kantud koera nime muuta ei saa, kuid kasvataja võib lisada koera nime ette kennelnime, mis on registreeritud FCI-s peale pesakonna kandmist EKL tõuraamatusse.
- 8.3 Koera karvkatte tüüpi ja värvust saab muuta FCI liikmesriigi või FCI kandidaat või partnerriigi ametlikul näitusel antud kohtuniku hinnangu alusel.

- 8.4 Nendes tõugudes, kus on lubatud tõugudevaheline paaritamine (FCI erinõuded) teostatakse tõu lõplik määratlemine:
- FCI liikmesriigi või FCI kandidaat või partnerriigi ametlikul näitusel ametlikus näituseklassis saadud välimikukohtuniku hinnangu alusel;
  - näituseväliselt kahe välimikukohtuniku hinnangu alusel.
- Üleviimine saab koera elujooksul toimuda vaid ühel korral. Muudatus kantakse EKL tõuraamatusse ja registreerimistunnistus vahetatakse uue vastu täiendava tasu eest vastavalt EKL teenuste hinnakirjale.
- 8.5 Igasuguste muudatuste aluseks on geneetilise uurimise tulemus, v.a p 8.2, 8.3, 8.4 toodud juhud.
- 8.6 Juhul, kui kasvataja on esitanud pesakonna registreerimisel valeandmeid, võib EKL juhatus määrata talle eluaegse aretuskeelu ja/või tühistada tema kennelnime.

9. REGISTREERIMISKEELD

- 9.1 Kasvataja pesakonna(dade) registreerimisest keeldutakse juhul kui:
- 9.1.1 Aretuses kasutataval isasel koeral ei ole normaalselt arenenud munandid.
  - 9.1.2 Pesakonda ei ole võimalik kontrollida kuue nädala jooksul pärast sündimist.
  - 9.1.3 Koeral on aretuskeeld.
  - 9.1.4 Kasvatajal on aretustööga tegelemise keeld.
- 9.2 EKL juhatuse otsusega võib keelduda kasvataja pesakonna(dade) registreerimisest juhul kui:
- 9.2.1 kasvataja on eksinud koerapidamise hea tava suhtes (aluseks on Eestis kehtiv loomakaitseseadus);
  - 9.2.2 kasvataja on tahtlikult rikkunud EKL Juhatus või EKL Volinike Kogu poolt kehtestatud normatiivakte;
  - 9.2.3 kasvataja on esitanud pesakonna registreerimisavaldusel tahtlikult ebaõiged andmed või esitanud võltsitud dokumendi(te).
  - 9.2.4 pesakond ei ole kasvataja valduses pesakonna registreerimiseni. Pesakonna registreerimiseks lasub kasvatajal kohustus tõendada pesakonna põlvnemine.
  - 9.2.5 Antud punktis toodud rikkumisi käsitletakse tõuraamatu määruse rikkumistena.
- 9.3 Registreerimisest keeldumise otsus lisatakse kasvataja ja pesakonna vanemate registrikaardile.

10. TÕURAAMATUST EEMALDAMINE

EKL Juhatus otsusega eemaldatakse tõuraamatust pesakond alljärgnevatel juhtudel:

- 10.1 Kasvataja on esitanud ebaõiged või võltsitud andmed (näit. paaritusaeg, poegimisaeg ja -koht, põlvnemine jm).
- 10.2 Kui on tõestatud, et emast koera on jooksuajal paaritanud rohkem kui üks isane koer (v.a p 5.4 toodud juhud).
- 10.3 Kui pesakonnana registreeritud koerad ei ole pesakonna registreerimistaotluses märgitud vanemate järglased (näit. värvide pärandumine, põlvnemise tuvastamine jm).
- 10.4 Punktide 10.1, 10.2, 10.3 tõestamiseks peab EKL, tõuühing või koera omanik tellima põlvnemist või pärilikku haigust tõestava geneetilise uuringu. Uuringu eest tasub uuringu tellija.

- 10.5 Kui ükskõik kes osapooltest (pesakonna vanemate omanik(ud) või kutsika omanik) keeldub geneetilisest uuringust, loetakse kogu pesakond segavereliseks ja kõrvaldatakse registrist. Uuringust keeldunud omaniku EKL tõuraamatus olev vastav koer saab eluaegse aretuskeelu.
- 10.6 Kui vähemalt kaks välimikukohtunikku on andnud hinnangu, et pesakonna üks või enam kutsikat ei vasta antud tõu standardile.

11. IMPORT- JA EKSPORTKOERAD

- 11.1 EKL tõuraamatusse kantakse importkoerad vastavalt üldsätetes toodud registreerimiskorrale. Tiine emaskoera Eestisse importimisel peab tal olema kaasas endise omaniku ja isase koera omaniku poolt allakirjutatud ühes ametlikus FCI töökeeles paariusleping. EKL tõuraamatus registreeritud koerad saavad EST-registri numbri, mis kantakse originaal-registreerimistunnistusele. Imporditud koerad peavad olema märgistatud enne Eestisse sissetoomist. Naturaalse nudisabaga koera EST-registrisse võtmisel peab olema see tõendatud geenitestiga, proov peab olema võetud mikrokiibiga märgistatud loomalt loomaarsti poolt.
- 11.2 Eestist väljaviidavate koerte registreerimistunnistused vormistatakse kasvataja avalduse alusel inglise keeles ("Export Pedigree") ainult ID-numbriga märgistatud koerale. ID-numbri kande "Export Pedigree'le" teeb EKL registripidaja.

12. ANDMETE TÕESUS

Esitatud andmete õigsuse eest vastutab andmete esitaja oma allkirjaga.

- Lisa 1: FCI ringkiri nr 4/2012.
- Lisa 2: Eesti tõuorganisatsioonide poolt esitatud erinõuded.
- Lisa 3: EKL volinike koosoleku poolt kinnitatud aretuseeskirjade vorm.
- Lisa 4: EKL poolt tunnustatud FCI poolt mittekinntatud tõud.
- Lisa 5: Pesakonna registreerimiseks esitatavad dokumendid.
- Lisa 6: EKL mitte aretuseks (MA) registri eeskiri.
- Lisa 7: EKL kasvataja kohustusleping.
- Lisa 8: EKL tõukoerte DNA-põlvnemisuuringute teostamise juhend